Şahsi bir umutsuzluk değil, şahsen gayet keyfi yerine, evli-barklı, halinden memnun bir insanım. Hayat oyununun kurallarını az biraz biliyorum, yaptığım işi sevdiğimden olsa gerek, şahsen *bir* şey olma kaygısından uzun zamandır uzaktayım. Gerçekte kendiyle ilgili meseleler hakkında yazdığı/konuştuğu halde, buna toplumsal bir hava vermeye çalışanlardan değilim, parasız kaldığı için servet düşmanlığı, başarısız olduğu için komplo teorisyenliği, sevgisiz kaldığı için kadın yalakalığı/düşmanlığı, ilgi ihtiyacından fildişi kuleye tırmanma gibi eğilimlerin ilgimi çekmeyişi bundan...Kainatla/insanla/toplumla şahsi/nefsi bir meselem yok.

Ancak son bir ayda iki kişiye bulunduğum durumun *kıyamet koparken dahi elinizdeki fidanı dikiniz* diyen Peygamberin emrine uymak olduğunu anlattım. Fidan, düşüncelerim, onları dikmek de elimden geldiğince onları anlatmak...Belki büyür ağaç olur.

İnsanlık tarihi boyunca çeşitli vesilelerle kıyameti bekleyenler her zaman oldu. Benim kıyametim böyle bir beklenti değil, kendi ölümümün daha önce olduğunu düşündüğüm için *küçük kıyamet*, o anlamda daha önemli.

Bir şeylerin sonuna yaklaştığımız, zamanın iyice hızlandığı, insanın geçmişin *masallarıyla* kendini daha az bağladığı bir devirde yaşıyoruz. Elimizde medeniyeti yokluğa sürükleyebilecek silahlarımız var ve insanlığın geneli için dünya daha iyi bir hal almıyor. Bir çocukluk özlemi değil benimkisi, insanların artık manipülasyona daha açık, menfaatleri dışındaki meselelere daha kapalı, hakikate daha ilgisiz olduklarını görüyorum. Önceden bilgiye erişemediği için cahil kalırdı insanlar, artık bilgiyi kontrol edemedikleri, fazlasında boğuldukları ve doğruyu yanlışa karıştırdıkları için cahil kalıyorlar.

Teknoloji deva değil, korktuğumdan söylemiyorum bunu, hayatını teknolojiyle kazanan bir insanım ama yaptığımız işin, makinelerin bir zamanlar insanı üretim sektöründe tali hale getirdiği gibi, hizmet sektörlerinde de tali hale getireceğini, insanların yüzde doksandan fazlasının hiçbir toplumsal fonksiyonunun kalmayabileceğini, bunun da bildiğimiz anlamda dünyanın sonunu getireceğini düşünüyorum.

Teknolojinin barışçıl tehlikesi entelektüel meydanın ilgisine haiz değil, gereksiz meselelerde anlaşıl-maz lafüretmekle meşguller, şunun http://www.foundalis.com/soc/why_no_more_Bongard.html; gibi ufak tefek girişimler var ama teknolojinin belki de insan soyunun karşılaştığı *en büyük tehlike* olması ihtimali üzerinde duran pek yok. İnsanlığın aptalları bulduğu linklere tıklamak ve daha ilginç videolar araştırmakla, akıllıları da sahip olduğu linklerin sayesinde hangi akademik veya idari mevkiye erişebileceğini hesaplamakla meşgul.

Umutsuzluğumun diğer tarafı insanların sağırlığından kaynaklı. Kendim de her meseleyi çözmeye koşan bir insan değilim, ancak *duyuyormuş* gibi yapanların bile sadece işlerine geleni duyduğunu ve herkesin derdinin kendine yontmak olduğunu öğrenecek kadar *duydum*. Günümüzde insan ve onun oluşturduğu düzenler her şeyi, hakikati, gerçeği, yanlışı, doğruyu, kadını, erkeği, Tanrıyı, Tanrısızlığı, dini, dinsizliği, ölüyü, diriyi ve sair ne varsa istismar edebilir. Lehine gördüğü, programına uyan ne

varsa kullanabilir. Hakikat yok, hayat yalan, gerçek sadece menfaattir.

Böyle bir dünyada yaşıyoruz, insanlığın büyük çoğunluğunun aptallığı sayesinde dünyanın çivisi çıkmıyor, bu sebeple insanların *bir şekilde* aptallaştırılması gerekiyor, kendi hiçliklerini, anlamsızlıklarını, değersizliklerini görmesinler diye, adı din olan, ideoloji olan, televizyon olan, eğlence olan, para olan, mevki olan, ıvır zıvır türlü çeşit afyonla uyutuluyor.

Zamanında afyon namına ne varsa reddetmek istemiştim. Tamamen yok ettiğimi, afyonlarımdan tamamen kurtulduğumu iddia edemem, yine de en azından hayatımdaki afyonları teşhis edebildiğimi düşünüyorum. En azından neye ne kadar tutunmam gerektiğini, neye muhtaç olduğumu biliyorum.

Allah herkese tesellisini ayrı verir demişti bir arkadaşım, benimki de öyle, kimisi güllü yasin okuyarak bulur tesellisini, kimisi felsefede varlığın ve zamanın anlamını keşfetmeye uğraşarak, kimisi daha çok insandan ilgi görmekle bulur, kimisi için de teselli Allah'ın zatındadır.

Ben bu sonunculardanım, tesellimin büyük ölçüde Allah'ın rahmetinden geldiğini düşünüyorum. Dindarlığımın *tuhaf* sayılabilecek tarafları olmasının sebebi de budur. Namaz, zekat ve doğruluk dışındaki ibadetten, hakkı hak, batılı batıl bilmek dışındaki bilgiden medet ummayışımın sebebi budur. Bildiğimi hakkıyla söylemek ve bilmediğim konuda susmak...Daha fazlası elimden gelmez. Ve benim dinim basittir, yapamadığım, yapamayacağım meseleler üzerinde kafa yormak yerine, yapabildiğimi ifa etmek...Bilemediğim, bilemeyeceğim meselelerde üfürmek yerine, bildiğim ve ifade edebildiğim ölçüde konuşmak...

Ancak bunun yeni binyıl için ne kadar anlamsız olduğunu görüyorum. İnsanlar hayatlarında bir şey değiştirmeyecek konularda tartışmakla vakit öldürüp, canlarının istediği şekilde yaşamak için ellerinden geleni yapmakla meşgul.

O sebeple sözüm sadece kendime, sözümü nefsime dinletmek bile yeterince zor.